

korr.no. 2021-12712

Aan de colleges van B&W van de gemeenten Maastricht,
Meerssen en Valkenburg aan de Geul.

uw brief:	ons kenmerk: GR Geul & Maas	behandeld door: H. van Eck	doorkiesnummer: 043-3505171 (tel)
-----------	--------------------------------	-------------------------------	--------------------------------------

bijlage(n) : --

Meerssen, 13 oktober 2020

Onderwerp : financiële risico's milieuparken wegens corona, marktontwikkelingen en aanbestedingen.

Geacht college,

Wij willen u met deze brief vroegtijdig op de hoogte brengen van de financiële risico's die ten gevolge van de coronacrisis, internationale marktontwikkelingen en aanstaande aanbestedingen op u en op ons afkomen. Wij vragen u deze brief door te sturen naar uw raad, zodat ook de raadsleden vroegtijdig ingelicht worden.

Corona

De coronacrisis heeft op veel terreinen een grote impact. Ook op het terrein van de exploitatie en het beheer van de regionale milieuparken, waar wij als bestuur verantwoordelijk voor zijn.

Afvalinzameling is door het kabinet aangewezen als een vitaal proces en de medewerkers op de milieuparken hebben zogenaamde cruciale beroepen. Veel inwoners van ons verzorgingsgebied hebben de (volledige) lock-down periode aangegrepen om hun zolder, schuur en tuin grondig op te ruimen. Daarmee ontstond een forse toename van het aantal bezoekers en het aanbod van afval, met name grof huishoudelijk afval. Door creatieve oplossingen - o.a. de inzet van kantoorpersoneel op de milieuparken - hebben we onze kerntaak steeds kunnen blijven uitoefenen, ondanks de bijzondere arbeidsomstandigheden (coronaregels, meer drukte, langere wachttijden).

In de inmiddels beschikbare managementsrapportage van de exploitant/beheerder van de regionale milieuparken (cijfers per 1 september j.l., met een vooruitblik op het verwachte resultaat per 31 december a.s.), wordt aan het einde van het jaar een negatief resultaat

GR Milieuparken Geul en Maas
p/a Postbus 90
6230 AB Meerssen

verwacht van ongeveer € 236.000. Het toegenomen aanbod van met name grof huishoudelijk afval heeft voor meer verwerkingskosten dan begroot geleid. Hogere opbrengsten voor tarieven aan de poort hebben dat slechts ten dele kunnen compenseren. Dat hangt met name samen met feit dat de hoofdmoot aan extra aanbod van grof huishoudelijk afval in de periode vóór 1 juli van dit jaar - tijdens de lock-down periode - plaatsvond (per 1 juli zijn de poorttarieven voor o.a. grof huishoudelijk afval tussentijds verhoogd), terwijl er toen nog geen kostendekkende poorttarieven geheven werden.¹

Naast tegenvallers zijn er tussentijds gelukkig ook meevallers te zien in de managementrapportage. Zo worden er eind van het jaar minder uitgaven dan begroot verwacht wat betreft apparaatskosten en overige bedrijfskosten. Per saldo, rekening houdend met alle te verwachten tegenvallers en meevallers, wordt het genoemde tekort van ongeveer € 236.000 geraamd. Waarbij aangetekend dient te worden dat dit onder voorbehoud is. Het resultaat is, juist door de onzekere situatie rondom corona, veel moeilijker te voorspellen dan in voorgaande jaren. Wij hebben in elk geval aan de exploitant/beheerder van de milieuparken, Stadsbeheer Maastricht, gevraagd zo veel mogelijk te doen - binnen de grenzen die Stadsbeheer kan beïnvloeden en die verantwoord zijn - om het negatieve resultaat gedeeltelijk omlaag te brengen.

Of de corona-crisis soortgelijke gevolgen kan/zal hebben voor 2021 is afhankelijk van hoe de crisis zich verder ontwikkelt. Komt er bijvoorbeeld weer een lock-down of niet? En zo ja, betekent dat dat dan weer een 'over-aanbod' aan grof huishoudelijk afval? Mocht dat laatste onverhoopt aan de orde zijn, dan zullen in 2021 de gevolgen minder ernstig zijn omdat vanaf volgend jaar op kostendekkendheid van de poorttarieven voor de belangrijkste 'betaalde fracties' gestuurd wordt. Laat onverlet dat corona ook op andere manieren gevolgen kan hebben. We merken nu al dat de crisis zijn weerslag heeft op kosten en opbrengsten van de aangeboden afvalstromen. De corona-crisis zorgt voor onzekerheid in de markt en deze onzekerheid houdt naar verwachting nog wel even aan (zie ook de volgende paragraaf).

Ondanks de onzekerheden menen wij er goed aan te doen u nu al op de hoogte te brengen van onze verwachtingen. De definitieve cijfers zullen in de jaarrekening van onze GR over 2020 landen, die begin tweede kwartaal van 2021 aan u zal worden gestuurd. In de afgelopen jaren is het gebruikelijk geweest jaarrekening-tekorten bij de deelnemende gemeenten in rekening te brengen, dan wel jaarrekening-overschotten aan de deelnemende gemeenten uit te keren. Daarbij wordt als verdeelsleutel het inwonertal gehanteerd (om en nabij 78% voor Maastricht, 12% voor Meerssen, 10% voor Valkenburg aan de Geul).

Marktomstandigheden

Door nationale en vooral internationale marktomstandigheden (corona-gevolgen, maar bijvoorbeeld ook schaalvergroting op de afvalmarkt, kwaliteitsdiscussies en protectionistische maatregelen van sommige landen) krijgen we bij de afzet van ingezamelde afvalstromen steeds meer te maken met sterk gestegen kosten of - ingeval van afvalstromen die geld opleveren - sterk gedaalde opbrengsten.

Over de fors gestegen verwerkingskosten van grof huishoudelijk afval hebben we al uitgebreid gecommuniceerd via de GR-begroting en GR-begrotingswijzigingen.

¹ Met de tussentijds verhoogde poorttarieven per 1 juli 2020 steeg de graad van kostendekkendheid, maar pas in 2021 – zie de GR-begroting 2021 die we u in het tweede kwartaal van dit jaar hebben doen toekomen – bereiken we 100% kostendekkendheid van de poorttarieven van de belangrijkste 'betaalde afvalfracties', waaronder grof huishoudelijk afval (onder de voorwaarde dat in 2021 aanvullende maatregelen – o.a. voorsortering van grof huishoudelijk afval en fijn huishoudelijk restafval – het gewenste effect zullen sorteren).

Dat heeft-geresulteerd in een aantal verhoogde poorttarieven. Maar ook voor andere afvalstromen zakken de opbrengstprijzen sterk (bv. oud papier, textiel, metaal) of lopen de verwerkingskosten sterk op (bv. harde kunststoffen). Zo lang er sprake is van lopende contracten met vaste tarieven, is de kostprijs c.q. opbrengst gegarandeerd (tot het moment dat er nieuwe aanbestedingen komen; zie de volgende paragraaf). Daar waar de kostprijs c.q. opbrengst gedurende de looptijd van het contract meebeweegt met de marktprijzen (bv. bij oud papier) zijn de marktontwikkelingen direct merkbaar.

Aanbestedingen

Eind dit jaar lopen de verwerkingscontracten met 13 afvalstromen af. Gaandeweg de voorbereidingen van een nieuwe Europese aanbesteding voor die stromen (eind 2020/begin 2021 in procedure) zullen de contracten tijdelijk verlengd worden. Zowel de verlenging als de Europese aanbesteding brengen, gegeven de bovengenoemde marktomstandigheden, voor sommige afvalstromen financiële risico's met zich mee.

Wij hebben deze aanbestedingen al eerder als risico benoemd bij onze begroting 2021, die u voor de zomer van dit jaar in uw college en raad behandeld hebt. Als er substantiële tegenvallers bij zitten, zullen die doorwerken in de jaarrekening 2020, c.q. de poorttarieven en/of in de gemeentelijke bijdragen voor 2021 (via begrotingswijzigingen) en verdere jaren.

Tot slot

Wij brengen u de boodschap van financiële risico's, verwachte negatieve jaarresultaten en mogelijke aanbestedingsnadelen niet graag, dat moge duidelijk zijn. De afvalmarkt is sterk in beweging, deels door autonome processen, deels als gevolg van de coronacrisis.

Een 'winstwaarschuwing' is op zijn plaats en die willen we u vroegtijdig geven. We kunnen de omstandigheden slechts zeer beperkt beïnvloeden, maar waar wij dat wel kunnen zullen wij alle moeite doen om de mogelijke consequenties kleiner te maken.

Om eventuele misverstanden te voorkomen: bovenstaande ontwikkelingen staan los van de momenteel in procedure zijnde plannen om per 1 januari a.s. de afvalsamenwerking tussen de drie aan de GR Geul en Maas deelnemende gemeenten te intensiveren. Genoemde financiële risico's gelden evenzeer voor de huidige GR Geul en Maas, als voor de toekomstige verbrede GR Geul en Maas.

Als daar aanleiding toe is, zullen we u via de geëigende kanalen op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen.

Met vriendelijke groeten,

Het bestuur van de GR Geul en Maas.

Voorzitter,

J. Aarts

Secretaris,

P. van Vugt